

Enerji Dışı Bedeller, Fon ve Vergiler Faturayı Yarıladı

Enerji Piyasası Düzenleme Kurulu'nun 1 Ocak 2019'dan itibaren açıkladığı yeni elektrik tarifesinin konut faturalarına yüzde 10 indirim olarak yansıtılacak. Tarife detaylarına bakıldığında ise alçak gerilimdeki tüm abone grupları için dağıtım bedeli yüzde 15,7 artırıldı, enerji bedelinin meskende yüzde 19,2 indirilerek fatura genelinde yüzde 10 indirim yapılması sağlandığı, sanayi ve ticarethaneler için enerji bedelindeki indirim, dağıtım bedelindeki artışı dengeleyecek oranda tutulduğu görülmektedir. Böylece, sanayi ve ticarethane faturaları yaklaşık aynı düzeyde kalırken, konutlara ise yüzde 10'luk indirim yansıtılmıştır.

Yüzde 10'luk "indirim" müjdesi yaklaşan seçim öncesinde bizzat Cumhurbaşkanı tarafından 25 Aralık 2018 tarihinde açıklanmış, EPDK tarafından 31 Ocak 2018 tarihinde ya-

yımlanan tarifede ise indirim sözünün yalnızca konutlar için yerine getirilirken, bir yandan da dağıtım şirketlerinin zam taleplerinin de karşılandığı anlaşılmaktadır. Tüm abone gruplarında dağıtım bedeli aynı oranda artırılırken, aynı maliyetlere sahip enerji için farklı abone gruplarına farklı oranlarda indirim uygulanması; düzenlemenin ekonomik gerekçelerden daha çok siyasi gerekçelere dayandığını göstermektedir. Sanayi ve ticarethaneler indirim uygulanmaması, seçim sonrası konutlara uygulanan indirimin de seçim sonrası tarifelerle yok edilerek, yeni bir denge kurulacağına işaret etmektedir. Kaldı ki sanayinin temel girdisi olan elektrik enerjisi tüm mal ve hizmetleri etkileyeceğinden; aile ekonomisi elektrik faturalarındaki küçük hafifleme olumlu etkilese de diğer alışverişlerin maliyeti artmaya devam edecektir.

Tarife değişikliğinin ardından 4 kişilik bir ailenin asgari yaşam stan-

dartları için tüketileceği 230 kilovaat saatlik (kWh) enerji için ödeyeceği fatura 137 TL'den 123,6 TL'ye geriledi. Faturanın yüzde 52'si (64.2 TL) enerji bedelinin oluşurken, dağıtım bedelinin payı yüzde 29'a (35.4 TL) yüksel-

di. Faturanın yüzde 19'unu (24 TL) ise Enerji fonu, TRT Payı, Belediye Tüketim Vergisi ve KDV'den oluşturmaktadır. Böylece konut faturalarının yarısından biraz fazlasının enerji bedeli olarak alındığı geri kalanın bölümün ise büyük ölçüde dağıtım şirketlerine aktarıldığı bir tahsilat mekanizması yaratılmış oldu. Benzer ekonomik koşullarda enerji üretim şirketlerinin maliyetlerinin düşmüş olduğunu, dağıtım şirketlerinin maliyetlerinin ise arttığını varsaymak zordur. Siyasi iktidar, elektriğe zam yapıldığında sessiz kalmakta, kendilerine sorulduğunda ise otomatik fiyatlandırma mekanizması nedeniyle zammın piyasada oluştuğunu ifade etmektedir. Bu gerekçenin artık geçerliliği yoktur. İktidar çoğunlukla elektrik üretim veya dağıtım şirketlerinin taleplerini karşılayarak, zam yapmaktadır. Seçim dönemlerinde ise zam yapılmasına ya izin vermemekte, ya da indirim yapmaktadır. Her seçim sonrasında ise şirketlerin talepleri yeniden faturalara yansıtılmaktadır. Seçim sonrası için şimdiden konut faturalarının yeniden artırılacağını tahmin etmek yanlış olmayacaktır. Elektrik dağıtım bölgelerinin ve kamunun elindeki elektrik üretim santrallerinin özelleştirilmesinin yarattığı bu tahribat daha fazla kamu zararı oluşturmadan, yeniden merkezi planlamaya dayalı, enerji alanının kamu yarına, siyasi ve ticari baskılardan uzak bir yapılanma tarafından yönetilmesi sağlanmalıdır.

Ocak 2019 Dönemi 4 Kişilik Aile (230 kWh) Asgari Konut Faturası	Tüketim (kWh)	Birim Fiyat (TL)	Fatura Toplamı (TL)	Faturadaki Payı (%)
Perakende Enerji Bedeli	230	0,279098	64,2	52
Dağıtım Bedeli	230	0,154089	35,4	29
Fon ve vergiler hariç fiyat			99,6	81
Enerji Fonu (%1)			0,6	1
TRT Payı (%2)			1,3	1
Belediye Tüketim Vergisi (%5)			3,2	3
KDV Öncesi Toplam			104,8	85
KDV (%18)			18,9	15
Genel Toplam			123,6	100